

Statenbrief

Aan Provinciale Staten

Onderwerp	Voortgangsrapportage uitvoering De Utrechtse Klimaataanpak
Datum	27-05-2025
Documentnummer	UTSP-2075818508-8370
Van	Alexander Heusschen, strategisch beleidsadviseur klimaatmitigatie
Telefoonnummer	+31628918815
E-mailadres	Alexander.heusschen@provincie-utrecht.nl
Domein/opgave	SLO
Team	KNC
Portefeuillehouder	Bakker
Bijlagen	1. Provincie Utrecht als voorbeeld: Duurzaamheidsverslag 2024 2. Voortgangsrapportage coördinatie biobased (ver)bouwen

Geachte leden van Provinciale Staten,

Essentie/samenvatting:

In november 2024 hebben uw Staten [De Utrechtse Klimaataanpak: Naar Netto Nul](#) vastgesteld. Aansluitend is een [uitvoeringsagenda](#) opgesteld, waarover wij u in december hebben geïnformeerd. Over de prognoses voor het behalen van de Utrechtse klimaatdoelen wordt gerapporteerd in de klimaatparagraaf die onderdeel uitmaakt van de begroting en het jaarverslag. Over de voortgang van de acties om deze doelen te behalen informeren wij u jaarlijks met een Statenbrief, waarvan dit de eerste is.

Gezien de korte doorloop tussen vaststelling van de Klimaataanpak en deze voortgangsbrief, bevinden veel klimaatacties die hierna en in de bijlagen worden beschreven zich nog in het opstartproces of in een vroeg uitvoeringsstadium.

Inleiding:

De Klimaataanpak en uitvoeringsagenda kondigen een nieuwe fase aan in het klimaatbeleid van de provincie. Waar tot vorig jaar de nadruk lag op beleidsontwikkeling, wordt vanaf nu volgens een programma- en projectenformule gewerkt aan het inbedden van concrete klimaatmitigatiemaatregelen: als kaders in de nieuwe Omgevingsvisie, binnen de verschillende werkdomeinen van de provincie en bij onze inkopen & aanbestedingen.

De bestuurlijke gevoeligheid op dit thema houdt enerzijds verband met de afhankelijkheid van de nationale overheid bij de uitvoering van ons klimaatmitigatiebeleid en anderzijds met de achterblijvende gerichtheid van de eigen organisatie op klimaatmitigatie. Om het anders te zeggen: als op de huidige voet wordt voortgegaan dan gaan we onze doelen voor 2030 en 2050 niet halen. Meer actie is dus nodig.

Het belang van dit laatste kan niet genoeg worden benadrukt, zeker tegen de achtergrond van het nieuwe klimaatplan van het ministerie van Klimaat en Groene Groei (KGG) waarin richtinggevende keuzes uitblijven, en de verwachte verminderde bijdrage van het Rijk aan de bekostiging van de uitvoering van energie- en klimaatbeleid (CDOKE) na 2025. In een IPO-reactie aan de minister van KGG werd onlangs nog een keer

benadrukt dat intensivering van bestaande maatregelen en additioneel beleid nodig is om de klimaatdoelstellingen te behalen, maar dat dit alleen mogelijk is als het Rijk zorgt voor adequate financiering. De consequenties van het minderen op de middelen voor Utrecht zijn dat de personeelskosten vanaf 2026 ten laste zullen komen van het materiaal budget, algemeen budget of onze reserves, wat rigoureuze uitvoeringskeuzes met zich meebrengt, en er dus te weinig middelen zullen overblijven voor de begrotingsdoelen.

Alleen door nu in te zetten op klimaatacties, en deze onlosmakelijk en vast onderdeel te maken van ons dagelijkse werk, kunnen we samen met onze partners komen tot een samenleving waar huidige en toekomstige generaties goed en gezond kunnen wonen, werken en recreëren.

We werken integraal aan het verwezenlijken van de ambities uit De Utrechtse Klimaataanpak, bijvoorbeeld via klimaatadaptatie, door netcongestie en circulariteit mee te nemen in onze afwegingen en bij mobiliteit en in het landelijk gebied klimaatmitigatie prominenter op agenda te zetten.

Met deze brief informeren wij u over de voortgang van de realisatie van de Uitvoeringsagenda Utrechtse Klimaataanpak. Aan de hand van de vijf clusters uit de uitvoeringsagenda van De Utrechtse Klimaataanpak, en de maatregelen die onder deze clusters vallen zullen hieronder steeds de belangrijkste resultaten en de stand van zaken worden toegelicht. Daarna geven we per maatregel aan welke acties voor de komende periode zijn voorzien.

Cluster 1: Sturen op de klimaatopgave

Sturing op de klimaatopgaven van de provincie vindt plaats via de planning- en controlcyclus. Hierin wordt aan de hand van prognoses en van lopend en voorgenomen beleid samen met de interne klimaattafels (de sectoren 'elektriciteit', 'mobiliteit', 'industrie', 'landbouw & landgebruik', 'gebouwde omgeving' en de door ons extra toegevoegde tafel 'provincie als voorbeeld') gekeken naar het sneller behalen van de klimaatdoelen. De klimaatparagraaf in de begroting en onze jaarrekening vormt hiervoor het belangrijkste hulpmiddel.

1.1 Opstellen klimaatparagraaf

In de begroting voor 2024 werd voor het eerst een klimaatparagraaf opgenomen waarmee de provincie het effect van haar beleid liet zien op de uitstoot van broeikasgassen in de provincie Utrecht. Naar aanleiding van de adviezen van de werkgroep commissie Janssen is besloten de paragraaf brede welvaart vanaf begrotingsjaar 2025 te schrappen uit de P&C-stukken. De klimaatparagraaf is wel gehandhaafd. In 2025 is de opzet van de klimaatparagraaf voor de begrotings- en verantwoordingscyclus hetzelfde gebleven als in 2024.

1.2 Doorontwikkeling van de klimaatparagraaf

We hebben voorbereidingen getroffen voor een uitbreiding van de klimaatparagraaf met monitoring en prognoses van onze circulaire opgaven in 2026. Momenteel worden mogelijkheden uitgewerkt voor een systematiek waarmee de brede maatschappelijke impact van de provincie beter tot uitdrukking komt; de klimaatparagraaf zou hiermee ook een andere vorm kunnen krijgen. U wordt hierover nader geïnformeerd bij de bespreking van de programmabegroting 2026 later dit jaar.

1.3. Aanvullend beleid als de indicatieve doelstellingen van de klimaattafels niet worden gehaald

De Utrechtse Klimaataanpak en de bijbehorende uitvoeringsagenda vormen het raamwerk voor de coördinatie van de klimaatactiviteiten van de provincie. Het grootste deel van de uitvoering van klimaatmaatregelen vindt plaats binnen de verschillende klimaattafels.

Uit de prognoses voor 2030 - die gebaseerd zijn op de landelijke prognoses van het Planbureau voor de Leefomgeving - blijkt dat de kans dat we onze klimaatdoelen in dat jaar halen kleiner is geworden. We

rapporteren over bereikte resultaten op de provinciale internetpagina [Monitoring Energie & Klimaat](#). In Utrecht is sprake van relatief kleine dalingen van de emissieniveaus.

Vanuit de verschillende klimaattafels worden maatregelen uitgevoerd om ook de klimaatambities te realiseren. Om dit te ondersteunen zetten we in op diverse punten zoals de aanscherping van de Omgevingsvisie, aanscherping van het huidige beleid, de ontwikkeling van aanvullende maatregelen en coördinatie op deze activiteiten om zo de samenwerking tussen tafels te versterken.

Maatregelen om de broeikasgasreductie te versnellen, zijn wel in grote mate afhankelijk van beleid op Europees en landelijk niveau. Helaas wijzen recente ontwikkelingen op een verlaging van Europese en landelijke klimaatambities. Dit is onder andere zichtbaar geworden in de teruggelopen landelijke financieringsmogelijkheden voor klimaatmaatregelen. Gesprekken hierover worden in IPO-verband gevoerd.

Omgevingsvisie

Momenteel worden de voorbereidingen getroffen voor een gewijzigde Omgevingsvisie. We werken uit welke ruimtelijke consequenties er worden verwacht met betrekking tot circulariteit en klimaat (klimaatmitigatie en -adaptatie). Over de inhoud van de Omgevingsvisie wordt u separaat geïnformeerd.

Aanpak klimaattafels

Binnen alle zes klimaatsectoren worden acties ontplooid die direct of indirect bijdragen aan onze klimaatdoelen:

- Zo worden binnen de tafel Elektriciteit (waaronder Industrie) de RES-boden nu waargemaakt en wordt de netcapaciteit uitgebreid in anticipatie op de netcongestieproblematiek.
- Binnen de tafel Gebouwde omgeving goede progressie gemaakt met de oprichting van een Utrechts Warmte Ondersteuningsbedrijf. Via het Convenant Toekomstbestendig Bouwen wordt gewerkt aan het terugdringen van broeikasgassen en aan duurzaamheidsindicatoren die kunnen worden opgenomen in nationale besluiten met betrekking tot bouwwerken en de kwaliteit van de leefomgeving - conform de Woontopafspraken.
- In het *Bereikbaarheidsprogramma 2024-2029* is verduurzaming van mobiliteit opgenomen. Er wordt, samen met een aantal Utrechtse gemeenten, gewerkt aan het verslimmen, veranderen en verschonen van vervoer (tafel Mobiliteit).
- Binnen de tafel Landbouw & landgebruik is voorzien in de aanleg van 1.500 hectare nieuw bos.
- Over de verduurzaming van ons eigen vastgoed hebben we ook eerder het debat gevoerd; een voorlopig ontwerp voor een duurzaam Huis voor de provincie is in de maak (tafel Provincie als voorbeeld).

Over al deze ontwikkelingen wordt u periodiek rechtstreeks geïnformeerd via de verschillende beleidsvelden.

Stand van zaken

De afgelopen maanden is een start gemaakt met de klimaattafelaanpak. De jaarlijkse cyclus van monitoring op onze doelen en eventueel bijsturen is geborgd in een ontwikkelde methodiek, die inmiddels is getoetst en vastgesteld. Monitoring op de doelen geschiedt nu via de klimaatparagraaf die – nu nog – in de begrotingscyclus is opgenomen. Over de doorontwikkeling van de klimaatparagraaf zijn verkennende gesprekken gevoerd (zie ook 1.2) Verder zijn de eerste gesprekken met collega's van de verschillende klimaattafels gevoerd, externe gesprekken gevoerd met medeoverheden die een vergelijkbare aanpak hanteren en zijn de eerste obstakels voor het maken of uitvoeren van beleid geïdentificeerd. Dit alles moet zorgen voor een betere verbinding tussen de verschillende klimaattafeldoelen.

Vooruitblik

We gaan de komende maanden de organisatie helpen om maatregelen aan te scherpen en aanvullende maatregelen uit te werken. Hierbij verkennen we samen met andere provincies mogelijkheden om de effectiviteit van maatregelen te kunnen berekenen en verschillende varianten te beoordelen. Dit kan ons helpen met het maken van scenario's of het opstellen van een 'menukaart' per klimaattafel.

Jaarlijks vindt in februari een evaluatie plaats van de genomen klimaatmaatregelen, gevolgd door bestuurlijke afspraken over aanvullende maatregelen. Waar nodig zal vervolgens via de kadernota en de begroting een claim worden ingediend voor een ruimere of andere inzet van middelen.

Cluster 2: Data en monitoring

2.1 Dashboards energie en klimaat

Al enkele jaren heeft de provincie Utrecht eigen dashboards op de thema's energie(transitie) en klimaat(mitigatie): <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat/monitoring-energie-en-klimaat>. Deze dashboards waren echter verouderd en opereerden los van elkaar.

De dashboards zijn vernieuwd. Beide zijn officieel gelanceerd in oktober 2024, tijdens de Klimaatweek. Ze bieden goede en duidelijke inzichten in beide transities en geven informatie over gemeentelijke klimaatdata. De dashboards zullen jaarlijks worden bijgewerkt en, in samenspraak met de gebruikers (ambtenaren van de provincie en Utrechtse gemeenten), eventueel van aanvullende functionaliteiten worden voorzien.

2.2 Monitoringsrapportage energie en klimaat

Naast de dashboards hebben we ook een monitoringsrapportage energie en klimaat. Hiermee geven we duiding aan de cijfers uit de dashboards. Deze rapportage focust op: 1) broeikasgasuitstoot van de verschillende sectoren, 2) energieverbruik totaal en per sector, en 3) hernieuwbare energie. Ook is er, mede naar aanleiding van motie 46, 'Scan en beleidsvoorstel energiebesparingsdoelen gemeenten', een hoofdstuk toegevoegd over energiebesparing in de provincie en binnen de Utrechtse gemeenten.

Jaarlijkse updates volgen via de dashboards energie en klimaat. De eerstvolgende monitoringsrapportage verschijnt in 2026.

Cluster 3: Kennis en innovatie

Het cluster 'Kennis en innovatie' omvat thema's die de domeinen overstijgen en die daarmee in het belang zijn van de gehele organisatie of meerdere programma's/beleidsvelden. Het gaat hierbij om (de ontwikkeling van) beleid, instrumenten en maatregelen waarover Klimaatmitigatie de coördinatie voert of die ze zelf onder haar hoede heeft. Deze innovatie-agenda omvat momenteel drie prioritaire onderwerpen die zich goed lenen om een impuls te geven aan een effectievere klimaataanpak: CO₂-beprijzing, CO₂-verwijdering en -vastlegging en biobased (ver)bouwen.

3.1 CO₂-beprijzing en een eerlijke prijs voor klimaat

In 2023 is een interne prijs van € 875 / ton CO₂ geïntroduceerd om deze in lijn te brengen met de klimaatdoelen van Parijs en om de (maatschappelijke) impact van broeikasgasuitstoot een zwaardere weging mee te geven in maatschappelijke kosten-batenanalyses waarin deze prijs wordt gebruikt. Deze zogenaamde mkba's worden met name ingezet binnen het domein Mobiliteit.

Onderdeel van het GS-besluit uit 2023 is dat de CO₂-referentieprijs iedere twee jaar wordt geactualiseerd, waarbij het van belang is dat de wijzigingen deugdelijk worden onderbouwd. Klimaatverbond Nederland is gevraagd hierover te adviseren; een advies over de prijsbijstelling verschijnt in juni.

In 2024 is nader onderzoek gedaan naar uitbreiding van het gebruik van CO₂-beprijzingsvormen binnen andere beleidsvelden dan Mobiliteit alleen. Voor een goede uitvoerbaarheid zijn als voorwaarden gesteld dat a) de organisatie eerst goed moet worden meegenomen in de voor- en nadelen van beprijzen, b) dat beprijzing alleen zou moeten worden verkend binnen een MVOI-context (MVOI staat voor maatschappelijk verantwoord opdrachtgeven en inkopen) en c) dat de toepassing van dergelijke prijzen niet zou mogen leiden tot het standaard verhogen van projectbudgetten of het aanleggen van 'losse klimaatpotjes'.

In opvolging hiervan wordt op dit moment de intranetpagina over CO₂-beprijzen uitgebreid. Ook zijn binnen het MVOI-expertteam dat in maart is gestart, klimaatmitigatie en circulariteit naar voren geschoven als prioritaire

onderwerpen. Aan de hand van kansrijke aanbestedingen, afgerond en gepland, zal ervaring worden opgedaan met het scherper formuleren van duurzaamheidseisen en het doorrekenen van CO₂-uitstoot. Dit moet vanaf begin 2026 leiden tot de toepassing van kwantificeerbare standaardseisen op het gebied van circulariteit en klimaat in aanbestedingen.

CO₂-beprijzing is ook onderdeel van een doorbraakproject van ROM Utrecht Region waarin de provincie participeert: het project richt zich op CO₂-gestuurd ontwerpen en -uitvragen bij circulaire renovatieprojecten. Inzichtelijk wordt gemaakt hoe de keten en regionale / lokale overheden prestatieafspraken kunnen maken en CO₂-(prijs)afwegingen onderdeel kunnen maken van een optimaal renovatieproces.

Als laatste noemen we het congres (onder de naam 'Fair Fair') dat de provincie in oktober van dit jaar organiseert rond de prijs van klimaatverandering. Veel organisaties worstelen met het vertalen van klimaatimpact naar beleid, producten en keuzes. CO₂-beprijzing, true pricing, subsidies voor vergroening, EU Emissions Trading System (ETS) en koolstofkredieten lijken technisch, maar gaan in de kern over de waarden verantwoordelijkheid en rechtvaardigheid. Tijdens de Fair Fair brengt de provincie bedrijven, beleidsmakers en kennisinstellingen samen om inzicht te krijgen in methoden om maatschappelijke impact te beprijzen en hen zelf aan de slag te laten gaan met het eerlijk(er) maken van het klimaatbeleid. Tijdens congres laten we ook zien wat de provincie doet om te komen tot afwegingen die onze positieve maatschappelijke impact vergroten. U bent van harte welkom om samen met ons en externe deskundigen van gedachten te wisselen over de vraag hoe we als samenleving komen tot een eerlijke verdeling van klimaatlasten en -lasten. U kunt zich aanmelden voor deze bijeenkomst via: <https://formulieren.provincie-utrecht.nl/provincieutrecht1/bijeenkomst-fair-fair>.

3.2 CO₂-verwijdering en -vastlegging

Om uiterlijk in 2050 tot netto-nul-CO₂-uitstoot te komen of zelfs klimaatpositief te worden, werken provincies aan het versneld reduceren van de broeikasgasuitstoot (voorkomen van 'nieuwe' uitstoot) in hun regio's; de reductiedoelstellingen uit de Klimaatwet en het Klimaatakkoord zijn hierbij leidend. Prognoses laten echter zien, en het IPCC komt tot dezelfde conclusie, dat deze doelen alleen haalbaar zijn als we de komende jaren naast reductie van nieuwe CO₂ óók werk maken van het verwijderen en vastleggen van broeikasgassen die zich al in de atmosfeer bevinden ('oude' CO₂). Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen tijdelijke en permanente verwijdering. U bent eerder hierover geïnformeerd met de [Statenbrief Stand van zaken CO₂-verwijdering en -vastlegging provincie Utrecht](#).

Dit vraagt om effectief beleid voor koolstofverwijdering dat jaren meekan. De provincies Zuid-Holland, Noord-Holland, Utrecht en Gelderland zijn op initiatief van Utrecht een ambtelijke samenwerking aangegaan om nog dit jaar te komen tot CO₂-verwijderings- (en vastleggings)beleid waarin de rol van de provincies is uitgewerkt en dat als vertrekpunt kan dienen voor lopende en toekomstige (gezamenlijke) initiatieven. De opdracht die hiervoor aan CE Delft is gegeven vormt een eerste, strategisch georiënteerde stap in deze interprovinciale samenwerking. Het is de bedoeling dit conceptbeleid in het najaar ter oordeelsvorming aan u voor te leggen en in IPO-verband te bespreken. Uw Staten zullen in aanloop hiernaar worden uitgenodigd voor een informatiesessie over CO₂-verwijdering en -vastlegging. Deze sessie zal plaatsvinden na het zomerreces, zoals eerder toegezegd door gedeputeerde Bakker.

3.3 Biobased bouwketen

De keten voor biobased bouwen/construeren en het verbouwen van regeneratieve bouwmaterialen gaat een groot aantal organisatieonderdelen en projecten aan en is gelieerd aan de Nationale Aanpak Biobased Bouwen (NABB), zoals onlangs nog ter sprake kwam tijdens een werkbezoek van velen van u aan een vezelteeltboer in Meerkerk en Faay B.V. in Vianen. Vanwege de omvangrijkheid en veelzijdigheid van deze keten, waarin nationale en regionale doelen leidend zijn, is ervoor gekozen hiervoor een eigen, separate voortgangsrapportage op te stellen. Deze is als bijlage toegevoegd aan deze Statenbrief.

3.4 Innovatieagenda vervolg

In de Uitvoeringsagenda hebben we toegezegd in te zetten op innovatieve oplossingen rond klimaatmitigatie. Jaarlijks rapporteren we, als onderdeel van de voortgangsrapportage, op de voortgang van relevante innovaties. We verkennen kansen om provinciale CO₂-beprijzingsinstrumenten door te ontwikkelen, beleid op CO₂-verwijdering en -vastlegging te ontwikkelen en het gebruik van biobased bouwmaterialen te stimuleren.

Cluster 4: Communicatie en samenwerking

Via de ambtelijke en bestuurlijke adviescommissies (AAC / BAC) Klimaat en Energie van het IPO vindt afstemming plaats tussen de verschillende provincies, en wordt zo bijvoorbeeld gezamenlijk gereageerd op de landelijke klimaatplannen.

Intern heeft het Europacluster een EU-uitvoeringsagenda 2025 opgesteld. Deze agenda is o.a. met de collega's van klimaatmitigatie opgesteld, op basis van het Commissie Werkprogramma (CWP) van de Europese Unie. Hiermee zijn we voorbereid op de ontwikkelingen in de EU. Naast beleidsontwikkelingen houden we ook de subsidiemogelijkheden in de gaten en nemen we initiatief om, waar mogelijk, samen met andere regio's te participeren in Europese projecten.

In het uitvoeringsprogramma van De Utrechtse Klimaataanpak is benoemd dat communicatie een sleutelrol speelt in het stimuleren van klimaatvriendelijk gedrag. Daarbij kiezen we ervoor om aan te sluiten bij bestaande landelijke campagnes, zoals de Nationale Klimaatweek. Zo is de provincie Utrecht op 22 mei 2025 een van de locaties voor het landelijke Klimaatexamen: in de Statenzaal ontvangen we deelnemers om hun klimaatkennis te testen en hun bewustwording te vergroten.

Ook dit najaar sluiten we opnieuw aan bij de Nationale Klimaatweek. Daarbij werken we samen met de klimaatburgemeesters in onze provincie en zullen we ook Provinciale Staten hierbij betrekken. Daarnaast laten we als provincie zien hoe we zelf het goede voorbeeld geven. Samen met de teams Circulaire samenleving en Facilitair maken we onze eigen doelen, acties en resultaten zichtbaar, onder andere via een nieuwe themapagina op onze website: <https://www.provincie-utrecht.nl/onderwerpen/energie-en-klimaat>.

4.1 Klimaatberaad: de Klimaatverkenners

Tegelijkertijd willen we de blik verder vooruit richten. In De Utrechtse Klimaataanpak is afgesproken dat we werken aan het tastbaar maken van de lange termijn transitie naar netto-nul-uitstoot. De Klimaatverkenners, zoals het beraad is gedoopt, vormen hiervoor het instrument: een participatief proces waarin verschillende partijen samen een toekomstverkenning maken van een klimaatneutrale provincie Utrecht in 2050. Deze bijeenkomst vindt plaats op 19 juni.

Waar de klimaattafels zich richten op de concrete opgaven tot 2030, blikken de Klimaatverkenners juist vooruit naar 2050. Ze brengen gezamenlijk in beeld hoe Utrecht er dan uit kan zien, en welke keuzes nu nodig zijn om dat toekomstbeeld te bereiken. Daarbij maken we gebruik van interactieve werkvormen zoals future design en backcasting. Deze bijeenkomst is het startpunt van een netwerk rond toekomstgericht klimaatbeleid: het is géén eindproduct, maar een eerste stap in een proces. De klimaattransitie vraagt om een adaptieve houding: we leren wat werkt door het te doen. Daarom kiezen we ervoor om snel te starten en gaandeweg bij te sturen of uit te breiden.

4.2 Klimaatberaad: een klimaatneutraal Utrecht in 2050

Tijdens de bijeenkomst van de klimaatverkenners schetsen de deelnemers per sector gezamenlijke toekomstbeelden van een klimaatneutrale provincie Utrecht in 2050. In deze sessies wordt een advies geformuleerd over wat er nú nodig is om die stip aan de horizon te kunnen halen. Deze adviezen worden vervolgens voorgelegd aan de klimaattafels, zodat de inhoudelijke experts van de verschillende sectoren een voorstel kunnen voorleggen in het jaarlijkse bestuurlijke klimaatgesprek.

4.3 Advies Klimaatberaad

De opbrengst van de verkenning bestaat uit twee producten:

- Een visuele toekomstschets van een klimaatneutrale provincie Utrecht in 2050.
- Een adviesdocument waarin strategische keuzes en aandachtspunten per klimaattafel worden benoemd.

De toekomstschets wordt verwerkt in hoofdstuk 1 van de aangepaste Omgevingsvisie, waarin scenario's voor 2100 worden uitgewerkt.

Met deze Klimaatverkenning zetten we een belangrijke eerste stap naar een langetermijnperspectief voor een klimaatneutrale provincie Utrecht. Het vormt het begin van een lerend proces. Na deze eerste verkenning beschikken we over een breed netwerk van betrokken partijen die samen een gedeeld toekomstbeeld hebben ontwikkeld. We willen de Klimaatverkenners in de komende jaren vaker inzetten als klankbord voor het scherpstellen van beleid of het afwegen van maatregelen.

Cluster 5: Provincie als voorbeeld

5.1 Nieuwe doelstellingen

In 2023 is voor het eerst een CO₂-voetafdruk opgesteld om inzicht te geven in de broeikasgasuitstoot van de provinciale organisatie. Deze voetafdruk had 2019 als peiljaar, omdat de coronajaren 2020 en 2021 een trendbreuk in de uitstoot lieten zien en daarmee niet geschikt waren als referentie.

Met de [Klimaataanpak provinciale organisatie](#) wordt klimaatmitigatie, het tegengaan van verdere klimaatverandering, nu meer in relatie gebracht tot andere duurzaamheidsthema's die ook bijdragen aan het hoofddoel voor 2030: netto-nul-uitstoot door de eigen organisatie. Zo ontstaat een meer coherente en logische aanpak die naast een directe reductie van CO₂ ook inzet op concrete ingrepen die leiden tot verduurzaming, en daarmee tot een lagere uitstoot.

5.2 Monitoren

Voor een volledig beeld van de totale verduurzamingsopgave zijn meer gegevens nodig dan de broeikasgasuitstoot alleen; het gaat dan bijvoorbeeld ook om ons grondstofgebruik of afvalbeheer. Daarom is met ingang van 2025 de CO₂-voetafdruk uitgebreid naar een duurzaamheidsverslag die de eigen organisatie aangaat en waarin per organisatieonderdeel naast de CO₂-doelen ook andere gegevens worden gepresenteerd. De mate waarin we succesvol zijn in het behalen van ons hoofddoel, netto-nul-uitstoot door de provincie in 2030, drukken we uit in CO₂-equivalenten (CO₂-eq). In de bijlage is het Duurzaamheidsverslag 2024 opgenomen.

Tabel 1 - Overzicht van voortgang CO₂-reductie (Doelen afkomstig van Klimaataanpak provinciale organisatie)

Onderwerp	DOMEIN	2019	2023	2024	Doelen 2030
Infrastructuur	MOB	Niet gemeten	10.864	8.729	5200
Openbaar vervoer	MOB	Niet gemeten	20.472	27.817	0
Eigen mobiliteit	BIO	1.292	792	774	350
Energie & Vastgoed	BIO	3.424	330	315	200
Afval eigen organisatie	BIO	136	237	229	100
Inkopen	BIO	132	179	356	75
Digitalisering	BIO	Niet gemeten	12	22	50
Voedsel	BIO	Niet gemeten	199	180	N.v.t
Water	BIO	Niet gemeten	4	5	N.v.t
Totaal	-	-	33.089	38.433	5950

De CO₂-uitstoot van de eigen organisatie is in 2024 gestegen ten opzichte van 2023. Dit komt voornamelijk omdat wij in 2024 additionele CO₂-gegevens in kaart hebben gebracht die niet eerder werden meegenomen. Er is sprake van afname van CO₂-uitstoot door acties die wij afgelopen jaar hebben uitgevoerd. Zo is Paushuizen bijvoorbeeld volledig van het gas af en zijn daar 64 zonnepanelen geïnstalleerd. Verder zijn de aanwijzingen op de afvalscheidingsstations verduidelijkt, wat heeft geleid tot een betere scheiding. Ook is meer van ons voedsel plantaardig, verspillen we minder voedsel en wordt er meer lokaal ingekocht. Daarnaast is op 10 december 2024 door uw Staten besloten het voorkeursscenario voor de renovatie en verduurzaming van het Huis voor de provincie verder uit te werken tot een voorlopig ontwerp om in 2035 energieneutraal te zijn.

Vooruitblik

Het beter in kaart brengen van CO₂- en andere duurzaamheidsgegevens (bijv. afvalscheidingspercentage) blijft ook de komende periode prioriteit houden. Met afvalscans zullen de afvalstromen nog verder worden 'opgeschoond' en werken we aan het verzamelen van CO₂-gegevens voor aandachtsgebieden die eerder buiten beeld bleven, denk aan de uitstoot bij het aanleggen van wegen en kunstwerken.

Naar de toekomst toe gaan wij meer meten en monitoren. Deze nieuwe data zorgt voor een accuratere weergave maar heeft als bijkomstigheid dat de CO₂-uitstoot hoger uitvalt. Het is dus van belang met het vergelijken van jaren onderling om hier waakzaam op te zijn. Dit speelt vooral bij de thema's infrastructuur en inkoop. Bij andere thema's waar de CO₂-data al wel compleet is, is het mogelijk om voortgang te monitoren. Dit is bijvoorbeeld het geval bij het thema openbaar vervoer - hier wordt een grote daling verwacht omdat het aandeel elektrische bussen (t.o.v. diesel) zal stijgen. Daarnaast zal de CO₂-uitstoot van het thema 'voedsel' kleiner worden vanwege het grotere aandeel aan plantaardige ingrediënten in het bedrijfsrestaurant en onze catering.

Vervolgprocedure / voortgang:

We informeren u één keer per jaar met een Statenbrief over de voortgang van de uitvoering van De Utrechtse Klimaataanpak. U ontvangt van ons naast de voortgangsrapportage gelijktijdig de rapportage over de klimaataanpak binnen onze eigen organisatie. Zo willen wij u een vollediger beeld geven van de voortgang.

Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Voorzitter,
mr. J.H. Oosters

Secretaris,
mr. drs. A.G. Knol-van Leeuwen